

L: Glár E. 75. júl. 1.

BELÜGYMINISZTERIUM
TITKÁRSÁGA

BELSŐ HASZNÁLATRA!

6

10-272/1975.

...¹³ sz. példány

L: Glár E.
Bakosné
Cseréi
Kovács Károly

Glár E. 75. júl. 1.

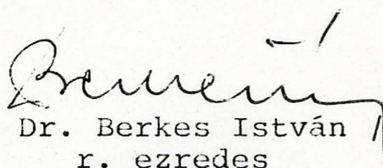
K Ö R L E V É L

Tárgy: Tájékoztató jelentés megküldése a nyugdíjas bizottságok munkájáról.

Mellékelten megküldöm miniszter elvtárs által jóváhagyott nyugdíjas bizottságok munkájáról szóló tájékoztató jelentést.

Kérem Vezető /Parancsnok/ elvtársat, hogy a jelentésben foglalt javaslatok végrehajtása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

B u d a p e s t , 1975. március 6-án

/ Dr. Berkes István /
r. ezredes
BM Titkárság vezetője

Készült: 100 példányban

Kapják: BM PB első titkára,
BM IV. Főcsoportfőnökség Titkárság,
Országos parancsnokok,
Kormányőrség parancsnoka,
Csoportfőnökök,
Budapesti és megyei rendőrfőkapitányok,
Önálló osztályvezetők,
Készenléti Rendőri Ezred parancsnoka,
Személyügyi osztályvezetők.

65-14-G/75

TÁJÉKOZTATÓ JELENTÉS

a 19/1972.számu miniszteri parancs alapján létrehozott
nyugdíjas bizottságok munkájáról

Miniszter elvtárs 19/1972.számu parancsában elrendelte, hogy tervszerűbbé és szervezettebbé kell tenni a nyugdíjasokkal, illetve az elhalálozott belügyi dolgozók közvetlen hozzátartozóival való foglalkozást.

A belügyi szervek vezetőinek feladatává tette, hogy a szolgálati helyek kollektíváinak bevonásával szervezzék meg a nyugállományuakkal való kapcsolattartást, körülményeik figyelemmel kísérését, indokolt esetben és a lehetőségekhez képest nyujtsanak segítséget problémáik megoldásához, jogos igényeik kielégítéséhez.

A feladatok végrehajtásának segítségét, koordinálását és ellenőrzését az országos parancsnokságokon, rendőrkapitányságokon a személyügyi osztályok, a központi szerveknél a IV.Főcsoportfőnökség Szociális Alosztálya feladat körébe utalta.

A parancs elrendelte, hogy a nyugdíjasokkal történő foglalkozás segítése céljából az országos parancsnokságokon, rendőrfőkapitányságokon, valamint a Szociális Alosztályon - társadalmi alapon működő - nyugdíjas bizottságokat kell szervezni.

A végrehajtási utasítás úgy rendelkezett, hogy bizottságokat 1973.február 28-ig ott kell létrehozni, ahol a nyugdíjasok és az ellátásban részesülő hozzátartozók száma az 50 főt meghaladja. Elnöke a szerv parancsnoka által megbízott hivatásos állományú beosztott, tagja 3-7 fő nyugdíjas legyen.

A bizottságok feladataként lett meghatározva, hogy működjenek közre a nyugdíjasok /hozzátartozók/ élet- és szociális körülményeik figyelemmel kísérésében, a velük való kapcsolattartásban. Szervezzék és segítsék elő a nyugdíjas családok, betegek, kórházban ápoltak látogatását. Konkrét tevékenységüket a szerv parancsnoka által jóváhagyott feladatterv alapján végezzék.

A parancs elrendelte, hogy a nyugdíjas bizottságok munkájáról 1974.december 31-ig jelentést kell tenni.

A parancs végrehajtását tíz megyei rendőrfőkapitányságon közvetlenül ellenőriztük. Az értékeléshez felhasználtuk a BM Pártvégrehajtó Bizottság 1974.november 22-i ülés e tárgykörrel kapcsolatos napirendi anyagát, illetve az országos parancsnokságok, megyei rendőrfőkapitányságok jelentéseit.

I.

A parancs megjelenését követően 1973.február végéig valamennyi kijelölt szervnél a bizottságok megalakultak. Az országos parancsnokságokon, a Készenléti Rendőri Ezrednél, a megyei rendőrfőkapitányságokon, a IV.Főcsoportfőnökség Szociális Alosztályán egy-egy bizottság, a Budapesti Rendőrfőkapitányságon - a nyugdíjasok nagy számára tekintettel - már kezdetben több osztálynál, kerületnél hoztak létre bizottságot. A Határőrség sajátos szervezeti felépítése, területi széttagoltsága miatt a határőr kerületeknél is létrehoztak bizottságokat.

A bizottságok 5-7 fővel alakultak meg. Elnökei - három megye kivételével - a szervek vezetői által megbízott személyügyi tisztek. Ez a megoldás a bizottságok munkájában pozitívan hat, mivel a személyzeti munka tapasztalatai így jobban érvényesülnek. Egyéb szakmai területről megbízott elnökök egy része hozzáértés, szakmai elfoglaltság, a vezetők és a személyügyi osztályok kellő segítésének hiánya miatt nem tudják feladataikat kellően ellátni, ami a Bizottságok munkájára negatív hatást gyakorol.

Tagjai nyugállományú főtiszték, tisztek, tiszthelyettesek, akik többségében a szerv székhelyén laknak. Egyes megyei főkapitányságon megalakult bizottságban azonban járásokban lakó nyugdíjasokat is bevontak.

A bizottságok elnökeinek, tagjainak kiválasztása többségében helyesnek bizonyult, alkalmasak a parancsban meghatározott feladatok segítésére. Két megyében szükségessé vált a bizottság újjászervezése a nem elég körültekintő választás miatt. Néhány helyen egyes tagot egészségi állapotuk, vagy alkalmatlanságuk miatt kellett felmenteni.

A nyugdíjasok számának gyors növekedése, a terület nagysága, az utazási nehézségek miatt indokolt volt a bizottsági tagok lakóhely szerinti összetételének módosítása, további társadalmi erők bevonása a bizottságok számának növelése. Egyes megyékben - menet közben - a járásokban lakó nyugdíjasok közül is vontak be a bizottság munkájába, más megyékben egy-egy bizottsági tag mellé 2-3 fős aktív hálózatot szerveztek. Több helyen nagyobb járásokban is hoztak létre bizottságokat, amelyek a szerv vezetőjének irányításával végzik munkájukat.

Tapasztalatok szerint a bizottsági tagok lakóhelyükön eredményesebb tevékenységet tudnak kifejtetni. Nem kell utazgatniuk, ott élnek a nyugdíjasok között, könnyebb a kapcsó-

lattartás, a helyi szervekkel együttműködve jobban tudnak dolgozni. További társadalmi erők bevonását, nagyobb járársokban újabb bizottságok kialakítását más megyékben, valamint a központi szerveknél is kezdeményezik, amelyeket a BM Pártvégrehajtó bizottság is támogat.

A bizottságok tevékenysége kezdetben több helyen nehézséssel indult be. Bizonytalanság, utkeresés volt tapasztalható. A menetközben szerzett tapasztalatok alapján azonban formálódott tevékenységük, munkájukat a központi irányelveknek, elgondolásoknak megfelelően végzik.

A bizottságok már eddig is jelentős segítséget nyújtottak a parancsban foglalt feladatok végrehajtásához. Részt vettek az érintettek élet- és szociális körülményeinek felmérésében, adataik rendszerezésében, értékelésében. Jelentős a szerepük a nyugdíjasokkal való kapcsolattartásban; számos esetben kezdeményeztek segélykiutalást, nyugdíjemelést, beteglátogatást, segítséget nyújtottak üdülési kérelmek elintézéséhez, gyermekek iskolába, kollégiumba való elhelyezéséhez stb. A parancsnokokkal, a pártszervezetekkel együtt szervezői voltak a nyugdíjas találkozóknak, számos helyen részesei és segítői a Fegyveres Erők és Testületek Nyugdíjas klubjai életének, a nyugdíjasok szórakozási és művelődési igénye kielégítésének.

Az elért eredményekhez jelentősen hozzájárult, hogy a szervek vezetői figyelemmel kísérik a bizottságok munkáját, beszámoltatják őket és meghatározzák további feladataikat.

A belügyi pártszervezetek vezetőségei közvetlenül is segítik a bizottságokat. Több megyében végrehajtó bizottsági ülésen tárgyalták meg munkájukat, a parancs végrehajtásának tapasztalatait.

Összefoglalva: A nyugdíjas bizottságok kezdik igazolni életképességüket, a hozzájuk fűzött reményeket. Ott dolgoznak legeredményesebben, ahol megfelelő irányítást, segítséget kapnak, illetve konkrét feladatokkal látják el őket. Az eddig végzett munkájuk jelentős, de a viszonylag rövid idő alatt tevékenységük még nem teljesen kiforrott. Irányításuk, munkamódszerük további javításra, tökéletesítésre szorul. Az összképen belül munkájuk hatékonyságában jelentős eltérések vannak. Néhány helyen ezidáig csak szerényebb eredményt értek el és vannak még formális bizottsági tagok is.

A nyugdíjasokkal való foglalkozás a szervekre egyre nagyobb feladatokat hárít, amelynek súlypontja a megyékben elsősorban a nagyobb városi és járási kapitányságokon jelentkezik. Ez indokolttá teszi a nyugdíjas bizottságok további decentralizálását, a feladatok segítésére újabb társadalmi erők /nyugdíjasok/ bevonását.

II.

A belügyi szervek vezetői a nyugdíjas bizottságok létrehozásán túl is intézkedéseket tettek miniszter elvtárs 19/1972.számu parancsa végrehajtása érdekében. Egyes helyeken parancsban határozták meg az alsóbb szervek feladatait, máshol erre szóban adtak utasítást.

A tett intézkedések eredményeként a parancs végrehajtásában jelentős előrehaladás történt. Husz évi elmaradást pótolva felmérték és nyilvántartásba vették a nyugdíjasokat és a parancs hatálya alá tartozó hozzátartozókat. A szervek először kaptak átfogó, reális képet nyugdíjasaik számáról, életkörülményeikről. Megkezdődött a nyugdíjasokkal való szervezettebb, fokozottabb törődés, amely-

nek ma már jelentős eredményei vannak. A kapcsolattartásnak többféle formája alakult ki. Lényegesebbek ezek közül a nyugdíjas találkozók, látogatások, nagyobb mozgalmi ünnepségekre való meghívások.

Komoly és pozitív visszhangja van a szervek által rendezett nyugdíjas találkozónak. A nyugdíjasok nagyobb részt ilyen találkozón kapnak tájékoztatást miniszter elvtárs 19.számu parancsáról, a nyugdíjasokat érintő más kérdésekről. Több helyen a közbiztonság helyzetéről, a szakmai munka javítását, korszerűsítését szolgáló intézkedésekről is adtak tájékoztatást részükre. Ezt a nyugdíjasok örömmel és érdeklődéssel fogadták. Utána szerény vendéglátással egybekötve elbeszélgethettek parancsnokaikkal, volt munkatársaikkal közös élményeikről, problémáikról. Felfigyeltek a szerény, magukra maradt elvtársakra is. A fokozottabb törődést a minisztérium szociális gondoskodását mutatja többek között az évenkénti jelentős számú segélyezés, és a lehetőségektől függő nyugdíjemelés.

A fokozottabb törődés kapcsán a nyugdíjasokban sok esetben a belügyi munka hasznos társadalmi segítőtőire találtak. A parancs megjelenése óta több szervünknél tapasztalható, hogy élénkült a közéletben való részvételük, a rendőri munka segítése.

A nyugdíjasokkal történő foglalkozás során ismertté vált több olyan probléma, amelyekkel eddig nem, vagy alig foglalkoztak. Pl. nyugállományba helyezés után számos elvtárs kimaradt a pártból, többen teljesen kivonták magukat a párt- és társadalmi feladatok végzése alól. Egyesek belügyi dolgozókhoz, rendőrtiszthez méltatlan munkakörben helyezkedtek el, vagy magatartásukkal más módon ártanak a Belügyminisztérium tekintélyének. Az ilyen jelenségek megszüntetésével több helyen kezdenek aktívabban foglalkozni.

A fokozottabb törődésnek kedvező visszhangja van, elsősorban a nyugdíjasok, de az aktív állomány körében is. A nyugdíjasok megbecsülést, tevékenységük elismerését látják benne, jobban érzik, hogy munkás éveik, hosszú belügyi szolgálatuk után nem állnak egyedül, tartoznak valahová, ahonnan indokolt esetben segítséget várhatnak. Az aktív állomány - előretekintve - saját megbecsülését is látja benne.

E néhány fontosabb tapasztalat is igazolja miniszter elvtárs 19.számu parancsa kiadásának szükségességét.

Az elért eredmények ellenére ez a munka több vonatkozásban még nem kielégítő. A rendelkezésre álló lehetőségek /munkahelyi kollektívák, nyugdíjas bizottságok, felelősök hálózata, párt és KISZ szervezetek igénybevétele/ közelről sincsenek kimerítve. A nyugdíjasokkal való törődés még nincs mindenhol kellően megszervezve. Egyes helyeken túlzottan a nyugdíjas bizottságoktól várják a feladat elvégzését, hiányzik a közös erőfeszítés, együttműködés a cél érdekében. Ez összefügg azzal, hogy az alsószintű vezetők egy része nem ismeri eléggé feladatait, nem érznek kellő felelősséget ezért a munkáért. Helyenként tapasztalható e tevékenység lebecsülése is. Mindez azt a követelményt állítja elénk, hogy ellenőrzés, elemzés, értékelés alapján további segítséget nyujtsunk a parancsnokoknak, nyugdíjas bizottságoknak.

III.

Miniszter elvtárs az értékelést és a javaslatokat elfogadta. A javaslatok alapján miniszter elvtárs:

- hozzájárult ahhoz, hogy a 19/1972. számu parancsának 8.pontjában megjelölt szerveken túl - a nyugdíjasok számától függően - a Kormányőrség Parancsnokságán, a

csoportfőnökségeken, az önálló osztályokon és az ezekkel egy tekintet alá eső szerveknél, a határőrkerületi parancsnokságokon, a járási, a városi, a városi és járási, a kerületi rendőrkapitányságokon társadalmi alapon működő nyugdíjas bizottságokat hozzanak létre;

- engedélyezte, hogy a parancsnokok a rendelkezésükre álló - nyugdíjasok részére biztosított - segélykeret 10 %-át a nyugdíjas találkozókra meghívott elvtársak szerezny vendéglátására felhasználhatják, valamint azt is, hogy a szerv parancsnoka a rendelkezésére álló jutalmazási keretből a jól dolgozó nyugdíjas bizottsági és nyugdíjas klub vezetőségi tagokat e tevékenységükért megjutalmazza;
- úgy rendelkezett, hogy az I/I.Csoportfőnökség az 1971. április 1-e előtt nyugállományba helyezették részére is adjon ki írásos tájékoztatót;
- egyetértett azzal, hogy a jövőben a párttagok szociális /nyugdíj-, munkabérkeret emelés, segély/ kérelmei intézése során - döntés előtt - ki kell kérni a területileg illetékes pártalapszervezet véleményét is. Felszabadulás előtti párttagok, elismert munkásmozgalmi multtal rendelkezők esetében továbbra is az illetékes kerületi, járási, városi stb. pártbizottságok véleményét kell kérni.

B u d a p e s t , 1975. március